

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ NACIONALINĘ ŽEMĖS TARNYBĄ PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

2024 m. liepos 4 d. Nr. 4D-2024/1-318
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo X (toliau ir citatose – Pareiškėjas) skundą dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau ir citatose ir – NŽT) pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo prašymą dėl naudojamo kitos paskirties valstybinės žemės sklypo pardavimo bei kreipimuisi dėl negauto atsakymo (toliau – Skundas).

2. Pareiškėjas Skunde nurodo:

2.1. 2023 m. gegužės 18 d. Pareiškėjas kreipėsi į NŽT su prašymu dėl valstybinės žemės sklypo (kadastro Nr. ...), esančio ..., Vilniuje, dalies pardavimo.

2.2. 2023 m. liepos 4 d. Pareiškėjas kreipėsi į NŽT su skundu dėl „vėluojančių darbų“, tačiau atsakymo negavo. 2024 m. vasario 23 d. Pareiškėjas pakartotinai su skundu kreipėsi į NŽT, tačiau atsakymo negavo.

2.3. Daug kartų Pareiškėjas skambino į NŽT, tačiau tik vieną kartą „[...] pavyko prisiskambinti, tai nurodė, kad šis darbas paskirtas specialistei J. M. Jai paskambinti nepavyko, tai parašiau el. laišką“ [2023 m. lapkričio 23 d.]: „[...] gal žinote kas nagrinės“.

„Atsakymo kas nagrinės negavau.“

3. Pareiškėjas Skunde Seimo kontrolierės prašo: „[...] padėti išspręsti tą situaciją, nes NŽT nereaguoja.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierė dėl informacijos ir ją patvirtinančių dokumentų gavimo kreipėsi į NŽT.

5. Iš NŽT pateiktos informacijos, nustatyta:

5.1. „Pareiškėjo 2023-05-18 prašymas [toliau – Prašymas] gautas ir užregistruotas 2023-05-18, nukreiptas 2023-05-19 tuomečio NŽT Vilniaus miesto skyriaus [...] [toliau citatose ir tekste – Vilniaus miesto skyrius] vedėjo M. J. (NŽT nedirba nuo 2023-10-09) nagrinėti Vilniaus miesto skyriaus vyriausiajai specialistei A. V. (NŽT nedirba nuo 2023-10-19).

[...] Vilniaus miesto skyriaus laikinai einanti vedėjo pareigas J. B. Pareiškėjo Prašymą 2023-11-14 nukreipė nagrinėti šio skyriaus vyriausiajai specialistei J. M. (NŽT nedirba nuo 2023-12-31). Nuo 2024-02-24 Vilniaus apygardos žemės tvarkymo ir administravimo skyriaus [...] [toliau citatose ir tekste – Skyrius] vedėjo pareigas einanti J. B. (paskirta 2024-01-12) nukreipė Pareiškėjo Prašymą

nagrinėti Skyriaus vyriausiajai specialistei N. Č. (NŽT nedarba nuo 2024-05-09), o nuo 2024-05-16 – Skyriaus vyriausiajai specialistei D. J.“

„[...] dėl Skyriaus darbuotojams tekusio didelio darbo krūvio, žmogiškųjų faktorių (darbuotojų trūkumas, laikinas nedarbingumas ir pan.) ir asmenų kreipimūsi gausos Pareiškėjo [...] Prašymas nebuvo išnagrinėtas, prašymo nagrinėjimo terminas nebuvo pratęstas, valstybinės žemės pirkimo–pardavimo sutartis nėra sudaryta.

Siekdama išspręsti susidariusią situaciją dėl Skyriuje vėluojamų priimti sprendimų, Nacionalinė žemės tarnyba organizuoja konkursus esamoms laisvoms pareigybėms užimti, taip pat yra perskirstomi Skyriaus darbai, t. y. užduotys perduodamos vykdyti Nacionalinės žemės tarnybos apygardų žemės tvarkymo ir administravimo skyriams.“

5.2. Vilniaus miesto skyrius, gavęs Pareiškėjo Prašymą, vadovaudamasis Naudojamų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 260 „Dėl naudojamų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos“, (toliau – Taisyklės) 13.2 papunkčiu ir siekdamas patikrinti, ar žemės sklypas (kadastro Nr. ...) bei jame esantis pastatas-garažas (unikalus Nr. ...) yra naudojamas pagal Nekilnojamojo turto registre įregistruotą jo tiesioginę paskirtį ir (ar) jo faktinė būklė atitinka Nekilnojamojo turto registre nurodytą informaciją, 2023 m. birželio 7 d. organizavo faktinių duomenų patikrinimą vietoje. „Nustatyta, kad žemės sklype (kadastro Nr. ...), ..., Vilniuje, esantys statiniai naudojami ir faktinė būklė atitinka Nekilnojamojo turto registre įregistruotą tiesioginę paskirtį.“

„[...] Vilniaus miesto skyriaus vedėjas 2023 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. 49VĮ-1116-(14.49.2 E.) „Dėl kitos paskirties valstybinės žemės sklypo, kadastro Nr. ..., esančio ..., Vilniuje, dalių dydžio nustatymo“ patvirtino Pareiškėjui parduotiną žemės sklypo dalį.“

5.3. „Skyrius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. vasario 24 d. nutarimu Nr. 205 „Dėl žemės įvertinimo tvarkos“ patvirtintos Žemės įvertinimo metodikos nuostatomis, apskaičiuos parduotino žemės sklypo dalies vertę ir artimiausiu metu parengs valstybinės žemės pirkimo–pardavimo sutarties projektą bei pateiks jį derinti pareiškėjui prašyme nurodytu elektroninio pašto adresu.“

5.4. NŽT 2023 m. liepos 4 d. gautas bei užregistruotas Pareiškėjo 2023 m. liepos 4 d. skundas, kuriame nurodyta: „Prašau Jus peržiūrėti galimybę naujai perskirstyti darbus (2023-05-03 prašymas Nr. 49FP-3362 dėl žemės sklypo (kadastro Nr. ... [...]) dalių plano derinimo bei tvirtinimo ir prašymas [...] dėl valstybinės žemės sklypo dalies pirkimo). Teisės aktuose nustatyti terminai pasibaigę. [...]. Todėl prašau Jūsų informuoti apie priimtus sprendimus sudairiusios problemos sprendimui.“

Pareiškėjo 2023 m. liepos 4 d. skundas 2023 m. liepos 5 d. nukreiptas nagrinėti Vilniaus miesto skyriaus vyriausiajai specialistei A. V. (NŽT nedarba nuo 2023 m. spalio 19 d.), 2023 m. lapkričio 14 d. – Vilniaus miesto skyriaus vyriausiajai specialistei J. M. (NŽT nedarba nuo 2023 m. gruodžio 31 d.), nuo 2024 m. vasario 24 d. – Skyriaus vyriausiajai specialistei N. Č. (NŽT nedarba nuo 2024 m. gegužės 9 d.), o nuo 2024 m. gegužės 20 d. – Skyriaus vyriausiajai specialistei D. J.

NŽT Dokumentų valdymo sistemoje nėra duomenų apie tai, kad NŽT buvo gautas Pareiškėjo 2023 metų lapkričio mėnesį teiktas prašymas.

NŽT 2024 m. vasario 23 d. gautas ir užregistruotas Pareiškėjo 2024 m. vasario 22 d. skundas, kuriame nurodyta: „Prašau Jūsų [...] pabaigti valstybinės žemės sklypo (kad. Nr. ...) [...], dalies pirkimo procedūrą (kuri buvo pradėta 2023 m.) pagal suderintą ir patvirtintą planą su nustatytais dalimis savarankiškiems pastatams ar įrenginiams eksploatuoti. [...]“

Pareiškėjo 2024 m. vasario 22 d. skundas 2024 m. vasario 24 d. nukreiptas nagrinėti Skyriaus vyriausiajai specialistei N. Č. (NŽT nedarba nuo 2024 m. gegužės 9 d.), nuo 2024 m. kovo 1 d. – Skyriaus vyriausiajai specialistei A. T.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos įstatymai

6.1. *Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio „Seimo kontrolierių tiriami skundai“ 1 dalis* – „Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje“.

6.2. *Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio „Administracinių sprendimų priėmimas“ 4 dalis* – „Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos.[...]. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys“.

7. Kiti teisės aktai

7.1. *Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“*, 32 punktas – „Prašymai ir skundai [...] turi būti išnagrinėjami per Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nurodytus terminus.“

7.2. *Naudojamų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 260 „Dėl naudojamų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos“* (toliau – Taisyklės):

13 punktas (redakcija, galiojusi nuo 2022 m. balandžio 16 d. iki 2024 m. kovo 29 d.) – „Nacionalinės žemės tarnybos teritorinis padalinys: 13.1. per 10 darbo dienų nuo prašymo ir kitų dokumentų gavimo: 13.1.1. patikrina, ar prašyme nurodyti visi reikiami duomenys ir pateikti visi Taisyklių 12 punkte nurodyti dokumentai; [...]; 13.2. nustatęs, kad asmuo pateikė visus Taisyklių 12 punkte nurodytus dokumentus ir reikalingus duomenis, per 30 darbo dienų nuo gauto prašymo įvertinimo atlieka faktinių duomenų patikrinimą vietoje, t. y. įvertina, ar valstybinės žemės sklype esantys statiniai ar įrenginiai yra naudojami pagal Nekilnojamojo turto registre įregistruotą jų tiesioginę paskirtį ir valstybinės žemės sklypas atitinka [...] reikalavimus dėl ploto. [...]“.

16 punktas (redakcija, galiojusi nuo 2022 m. balandžio 16 d. iki 2024 m. kovo 29 d.) – „Nacionalinės žemės tarnybos teritorinis padalinys, turėdamas visus Taisyklių 12 punkte nurodytus dokumentus ir sprendimą suformuoti žemės sklypą [...], per mėnesį [...]: 16.1. įregistruoja parduodamą valstybinės žemės sklypą Nekilnojamojo turto registre (jeigu parduodamas žemės sklypas šiame registre neįregistruotas) ir patikėjimo teisę į jį; 16.2. Taisyklių 8 punkte nurodytu atveju pagal žemės sklypo planą nustato ir (ar) pagal Taisyklių 7 punktą apskaičiuoja parduodamų žemės sklypo dalių dydį; 16.3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. vasario 24 d. nutarimo Nr. 205 „Dėl žemės įvertinimo tvarkos“ nustatytais atvejais užsako parduodamų žemės sklypų individualų vertinimą. [...]“.

18 punktas – „Nacionalinės žemės tarnybos teritorinis padalinys, atlikęs Taisyklių 16 punkte nurodytus veiksmus, gavęs visus reikalingus dokumentus ir duomenis bei nustatęs, kad yra teisinis pagrindas sudaryti valstybinės žemės sklypo pirkimo–pardavimo sutartį [...], per 10 darbo dienų parengia šios sutarties projektą [...]“.

Tyrimui reikšminga teismų praktika

8. *Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2018 m. kovo 2 d. nutarime Nr. KT3-N2/2018* yra konstatavęs: „[...] Aiškindamas Konstitucijos 5 straipsnio 2 dalį kartu su šio straipsnio 3 dalimi, kurioje nustatyta, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, jog Konstitucija yra valstybės valdžią ribojanti aukščiausioji teisė, joje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas (*inter alia* 2004 m. liepos 1 d. nutarimas, 2010 m. spalio 27 d. išvada, 2015 m. lapkričio 19 d. nutarimas). Konstitucijoje įtvirtintas atsakingo valdymo principas suponuoja tai, kad visos valstybės institucijos ir pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamiesi Konstitucija, teise, veikdami Tautos ir Lietuvos valstybės interesais, taip pat turi tinkamai įgyvendinti

jiems Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus (*inter alia* 2014 m. gegužės 27 d., 2015 m. lapkričio 19 d., 2016 m. liepos 8 d. nutarimai).“

9. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. spalio 8 d. sprendime (administracinė byla Nr. A⁶⁰²-1189/2013) konstatuota: „[...] viešojo administravimo subjektui nustatomi procedūriniai terminai sprendimo priėmimui, tokie terminai yra skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg užtęsimas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją.“

10. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje, taikant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo normas (pritarta Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų 2016 m. birželio 1 d. pasitarime), konstatuojama:

„Pirmiausia reikia pažymėti, kad Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje numatytais principais yra grindžiamas geras viešasis administravimas (šiuo aspektu žr. 2012 m. balandžio 30 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A492-1978/2012). Tinkamas, atsakingas valdymas, kaip ne kartą akcentuota Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje, yra neatsiejamas nuo gero administravimo reikalavimų (žr. 2015 m. gruodžio 21 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą administracinėje byloje Nr. I-7-552/2015). [...]. Gero administravimo principas yra Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisinės sistemos pamatinis principas. Gero administravimo principas įtvirtintas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, taikant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo normas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 str. 3 d.) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijos 41 str. ir kt.). [...]. Nepaisant to, kad Viešojo administravimo įstatyme gero administravimo principas tiesiogiai nėra įtvirtintas, jis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje išvedamas iš Konstitucijos nuostatų. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Viešojo administravimo subjektas yra saistomas *inter alia* gero administravimo principo, kuriuo įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų (2015 m. liepos 9 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1245-662/2015).“

Tyrimo išvados

11. Atsižvelgiant į Pareiškėjo Skunde nurodytas aplinkybes, išskirtinos šios tyrimo dalys:

11.1. dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant naudojamo kitos paskirties valstybinės žemės sklypo pardavimo klausimą;

11.2. dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisi.

Išvados bus pateikiamos dėl kiekvienos tyrimo dalies atskirai.

Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant naudojamo kitos paskirties valstybinės žemės sklypo pardavimo klausimą

12. Apibendrinus Skundo tyrimo metu gautą informaciją, teisės aktų nuostatas, pacituotas pažymos 6–7 punktuose, susijusius su NŽT pareigūnų veiksmais (neveikimu) sprendžiant naudojamo kitos paskirties valstybinės žemės sklypo pardavimo klausimą, konstatuotina:

12.1. Seimo kontrolieriai, vadovaudamiesi Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 1 dalimi, tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje (pažymos 6.1 papunktis).

12.2. NŽT asmenų prašymus parduoti naudojamus kitos paskirties valstybinės žemės sklypus nagrinėjo vadovaudamasi Taisyklių (redakcija, galiojusi nuo 2022 m. balandžio 16 d. iki 2024 m. kovo 29 d.) nuostatomis (pažymos 7.2 papunktis). Taisyklių 13.1, 13.2 papunkčiuose (redakcija, galiojusi nuo 2022 m. balandžio 16 d. iki 2024 m. kovo 29 d.) nustatyta, kad NŽT teritorinis padalinys

per 10 darbo dienų nuo prašymo ir kitų dokumentų gavimo patikrina, ar prašyme nurodyti visi reikiami duomenys ir pateikti visi Taisyklių 12 punkte nurodyti dokumentai, ir nustatęs, kad asmuo pateikė visus Taisyklių 12 punkte nurodytus dokumentus ir reikalingus duomenis, per 30 darbo dienų nuo gauto prašymo įvertinimo atlieka faktinių duomenų patikrinimą vietoje, t. y. įvertina, ar valstybinės žemės sklype esantys statiniai ar įrenginiai yra naudojami pagal Nekilnojamojo turto registre įregistruotą jų tiesioginę paskirtį ir valstybinės žemės sklypas atitinka Taisyklių 3 ir 8 punktų reikalavimus dėl ploto (pažymos 7.2 papunktis).

Pareiškėjo Prašymas dėl naudojamo kitos paskirties valstybinės žemės sklypo ((kadastro Nr. ...), esančio ..., Vilniuje (toliau – Žemės sklypas) dalies pardavimo NŽT užregistruotas 2023 m. gegužės 18 d. (pažymos 5.1 papunktis), o patikrinimą vietoje, kurio metu buvo vertinama, ar Žemės sklypas ir jame esantis pastatas-garažas (unikalus Nr. ...) yra naudojami pagal Nekilnojamojo turto registre įregistruotą jo tiesioginę paskirtį ir (ar) jo faktinė būklė atitinka Nekilnojamojo turto registre nurodytą informaciją, Vilniaus miesto skyrius atliko 2023 m. birželio 7 d. (pažymos 5.2 papunktis).

Įvertinus tai, kas pirmiau išdėstyta, konstatuotina, kad Vilniaus miesto skyrius Taisyklių 13.1 ir 13.2 papunkčiuose nurodytus veiksmus atliko per nustatytą 40 darbo dienų terminą.

12.3. NŽT, vadovaudamasi Taisyklių 16 punkto (redakcija, galiojusi nuo 2022 m. balandžio 16 d. iki 2024 m. kovo 29 d.) nuostatomis, privalėjo per vieną mėnesį atlikti šiuos veiksmus: įregistruoti parduodamą valstybinės žemės sklypą Nekilnojamojo turto registre (jeigu parduodamas žemės sklypas šiame registre neįregistruotas) ir patikėjimo teisę į jį; pagal žemės sklypo planą nustatyti ir (ar) apskaičiuoti parduodamų žemės sklypo dalių dydį; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. vasario 24 d. nutarimo Nr. 205 „Dėl žemės įvertinimo tvarkos“ nustatytais atvejais užsakyti parduodamų žemės sklypų individualų vertinimą ir kt. (pažymos 7.2 papunktis). Pagal Taisyklių 18 punktą (redakcija, galiojusi nuo 2022 m. balandžio 16 d. iki 2024 m. kovo 29 d.), NŽT teritorinis padalinys, atlikęs Taisyklių 16 punkte nurodytus veiksmus, gavęs visus reikalingus dokumentus ir duomenis bei nustatęs, kad yra teisinis pagrindas sudaryti valstybinės žemės sklypo pirkimo–pardavimo sutartį, per 10 darbo dienų parengia šios sutarties projektą (pažymos 7.2 papunktis).

Vilniaus miesto skyriaus vedėjas 2023 m. liepos 7 d. įsakymu patvirtino Pareiškėjui parduotiną žemės sklypo dalį (pažymos 5.2 papunktis). Skundo tyrimo metu NŽT nurodė, kad Skyrius, vadovaudamasis Žemės įvertinimo metodikos nuostatomis, apskaičiuos parduotino Žemės sklypo dalies vertę ir parengs valstybinės žemės pirkimo–pardavimo sutarties projektą bei pateiks jį derinti Pareiškėjui (pažymos 5.3 papunktis).

Įvertinus tai, kas pirmiau išdėstyta, konstatuotina, kad Skyrius Pareiškėjo Prašymo nagrinėjimo metu nesivadovavo Taisyklių 16.3 papunktyje ir 18 punkte (redakcija, galiojusi nuo 2022 m. balandžio 16 d. iki 2024 m. kovo 29 d.) nustatytais terminais, t. y. per nustatytus terminus neapskaičiavo parduodamo Žemės sklypo dalies vertės bei neparengė valstybinės žemės pirkimo–pardavimo sutarties projekto.

13. Atsižvelgus į tai, kad Skyrius Pareiškėjo Prašymo nagrinėjimo metu nesivadovavo Taisyklių 16.3 papunktyje ir 18 punkte (redakcija, galiojusi nuo 2022 m. balandžio 16 d. iki 2024 m. kovo 29 d.) nustatytais terminais, t. y. per nustatytus terminus neapskaičiavo parduodamo Žemės sklypo dalies vertės bei neparengė valstybinės žemės pirkimo–pardavimo sutarties projekto (pažymos 12.3 papunktis), Skundo dalis dėl NŽT pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant Žemės sklypo pardavimo klausimą pripažintina pagrįsta.

Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisis

14. Apibendrinus Skundo tyrimo metu gautą informaciją, teisės aktų nuostatas, pacituotas pažymos 6–7 punktuose, susijusias su NŽT pareigūnų veiksmais (neveikimu) nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisis, konstatuotina:

14.1. NŽT gauti Pareiškėjo 2023 m. liepos 4 d. skundas ir 2024 m. vasario 22 d skundas, kuriuose Pareiškėjas skundėsi dėl Žemės sklypo pardavimo vilkinimo (pažymos 5.4 papunktis).

Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 32 punkte nustatyta, kad prašymai ir skundai turi būti išnagrinėjami per Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nurodytus terminus (pažymos 7.1 papunktis). Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje reglamentuojama, kad viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Dėl objektyvių priežasčių terminas, viešojo administravimo subjekto sprendimu, gali būti pratęstas 10 darbo dienų, apie tai informuojant asmenį, pateikusį prašymą ar skundą (pažymos 6.2 papunktis).

Skundo tyrimo metu Seimo kontrolieriui nebuvo suteikta informacijos, kad Skyrius yra pateikęs atsakymus į Pareiškėjo 2023 m. liepos 4 d. skundą ir 2024 m. vasario 22 d skundą, kad Pareiškėjas teisės aktų nustatyta tvarka buvo informuotas apie jo skundų nagrinėjimo terminų pratęsimus (pažymos 5.4 papunktis).

14.2. Seimo kontrolierė neturi objektyvių galimybių nustatyti, ar NŽT buvo gautas Pareiškėjo 2023 m. lapkričio 23 d. prašymas, pateiktas elektroniniu paštu, nes Skundo tyrimo metu NŽT nurodė, jog NŽT dokumentų valdymo sistemoje „nėra duomenų apie Pareiškėjo 2023 metų lapkričio mėnesį teikto prašymo gavimą“ (pažymos 5.4 papunktis).

15. Atsižvelgus į tai, kad NŽT teisės aktų nustatytais terminais nepateikė atsakymų į Pareiškėjo 2023 m. liepos 4 d. skundą ir 2024 m. vasario 22 d skundą, neinformavo Pareiškėjo apie minėtų skundų nagrinėjimo terminų pratęsimą, Skundo dalis dėl NŽT pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisi, pripažintina pagrįsta.

16. Seimo kontrolierė atkreipia NŽT dėmesį ir į tai, kad tiek Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, tiek Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo sprendimuose (pažymos 8–10 punktai) ne kartą yra pabrėžę, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas, kuris suponuoja tai, kad visos valstybės institucijos ir pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamiesi Konstitucija, teise, turi tinkamai įgyvendinti jiems Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus. Pažymėtina, kad tinkamas, atsakingas valdymas yra neatsiejamas nuo gero administravimo reikalavimų, kuris yra Lietuvos (Europos Sąjungos) teisinės sistemos pamatinis principas. Gero administravimo principas išvedamas iš Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies nuostatų, nustatančių, jog valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Pabrėžtina, kad pareiškėjų lūkesčiai kreipiantis į viešojo administravimo instituciją yra susiję tiek su išsamiu, tiek ir su operatyviu jų kreipimusi išnagrinėjimu. Teismų praktikoje akcentuojama, kad teisės aktuose įtvirtinti terminai, skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg užtęsiamas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją. Pareiškėjai, besikreipiantys į viešojo administravimo subjektą, pagrįstai tikisi, kad viešojo administravimo subjektas sprendimus jiems aktualiais klausimais priims per teisės aktuose nustatytus terminus. Žmogiškųjų išteklių trūkumas bei dėl to padidėjęs darbo krūvis neatleidžia NŽT nuo pareigos teisės aktuose nustatytais terminais išnagrinėti pareiškėjų kreipimuisi bei priimti sprendimus (pateikti atsakymus). Tai taikytina ir konkrečiu Skunde aptariamam atveju.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAI

17. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia

X Skundo dalį dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant naudojamo kitos paskirties valstybinės žemės sklypo pardavimo klausimą pripažinti pagrįsta.

18. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia

X Skundo dalį dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisi pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

19. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1, 14, 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė:

19.1. Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriui rekomenduoja:

19.1.1. atkreipti dėmesį į tai, kad Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos pareigūnai Pareiškėjo Prašymo, Pareiškėjo 2023 m. liepos 4 d. skundo ir 2024 m. vasario 22 d skundo nagrinėjimo metu nesivadovavo teisės aktuose (Taisyklėse, Viešojo administravimo įstatyme) nustatytais terminais (pažymos 12.3 papunktis, 15 punktas);

19.1.2. užtikrinti, kad Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos pareigūnai nedelsdami spręstų Pareiškėjo Prašyme keliamą klausimą (parengtų valstybinės žemės pirkimo–pardavimo sutarties projektą); taip pat nedelsdami pateiktų atsakymus į Pareiškėjo 2023 m. liepos 4 d. skundą ir 2024 m. vasario 22 d skundą;

19.1.3. atkreipti dėmesį į tai, kad teisės aktuose įtvirtinti terminai, skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg užtęsiamas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją; pareiškėjai, besikreipiantys į viešojo administravimo subjektą, pagrįstai tikisi, kad viešojo administravimo subjektas sprendimus jiems aktualiais klausimais priims per teisės aktuose nustatytus terminus; žmogiškųjų išteklių trūkumas bei dėl to padidėjęs darbo krūvis neatleidžia nuo pareigos teisės aktuose nustatytais terminais išnagrinėti pareiškėjų kreipimuisi bei priimti sprendimus (pateikti atsakymus) (pažymos 16 punktas);

19.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministru rekomenduoja:

19.2.1. atkreipti dėmesį į tai, kad žmogiškųjų išteklių trūkumas bei dėl to padidėjęs darbo krūvis neatleidžia Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos nuo pareigos teisės aktuose nustatytais terminais išnagrinėti pareiškėjų kreipimuisi bei priimti sprendimus (pateikti atsakymus) (pažymos 12.3, 14.1 papunkčiai, 13, 15, 16 punktai);

19.2.2. informuoti, kokių veiksmų ėmėsi (imsis) Aplinkos ministerija, kaip Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija, siekiant užtikrinti, kad kreipimaisi Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Aplinkos ministerijos būtų išnagrinėjami (sprendimai priimamai) per teisės aktuose nustatytus terminus.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašoma informuoti **Pareiškėją ir Seimo kontrolierę** (Seimo kontrolierei pateikti **informaciją pagrindžiančius dokumentus**).

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė